

การเปิดสอนระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ปัจจุบันพบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เปิดสอนในระดับปริญญาเอกกันมากขึ้น เช่น จังหวัดนครสวรรค์ได้แก่มหาวิทยาลัยภาคกลาง คำถามที่ตามมา คือ การเปิดสอนของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นถูกต้องตามกฎหมายและมีมาตรฐานหรือไม่ จะเทียบเท่าของรัฐหรือไม่ เป็นต้น เพื่อตอบคำถามเหล่านี้ ผู้เขียนจึงขอสรุปประเด็นสำคัญบางประการในด้านการเปิดสอนระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาเอก

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน หน่วยงานที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาของทั้งรัฐและเอกชน คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการตามข้อเสนอแนะของ สกอ. กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระดับอุดมศึกษา เช่น ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานอุดมศึกษา เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา เรื่องแนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2538 เกณฑ์เหล่านี้ทำให้การเปิดสอนหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของทั้งรัฐและเอกชนใช้เกณฑ์เดียวกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมาตรฐานเท่ากันนั่นเอง ถ้าไม่ผ่านการเห็นชอบของ สกอ. แสดงว่าไม่ได้มาตรฐาน

เพื่อง่ายต่อการเข้าใจ ขอยกกรณีการเปิดระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยภาคกลางประกอบข้อเขียน ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยภาคกลางจัดตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตร ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกส่วนหนึ่งเป็นกรรมการ โดยมีศาสตราจารย์ ดร.จุมพล สวัสดิยากร คณบดีบัณฑิตวิทยา มหาวิทยาลัยภาคกลางเป็นประธานเมื่อคณะกรรมการร่างหลักสูตรเห็นชอบในร่างหลักสูตรแล้ว จึงส่งให้สภามหาวิทยาลัยภาคกลางเห็นชอบ ในสภามหาวิทยาลัยภาคกลางพิจารณา กรรมการสภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งเช่น รศ.ดร.สมพงษ์ จิตระดับ รศ.ดร.ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล เป็นต้น เมื่อสภามหาวิทยาลัยอนุมัติแล้ว ส่งเรื่องให้ สกอ. พิจารณาโดยมีอนุกรรมการชุดหนึ่งพิจารณา เมื่อเห็นชอบแล้ว จึงส่งให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณารับรองหลักสูตรเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นจึงเห็นว่าไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเปิดสอนในแต่ละหลักสูตรได้

คำถาม “แล้วอะไรเป็นเรื่องรับรองว่าสามารถเปิดสอนปริญญาเอกได้ตามการรับรองของ สกอ.” คำตอบได้แก่ ถ้าสถาบันอุดมศึกษาไม่ว่ารัฐหรือเอกชนก็ตามที่ยังไม่เคยเปิดสอนในระดับปริญญาเอก จะต้องขอรับรองวิทยฐานะเพื่อการสอนระดับปริญญาเอก เช่น มหาวิทยาลัยภาคกลาง ได้ใบรับรองวิทยฐานะแล้ว จากนั้นหลักสูตรจะต้องได้รับการรับรองโดย สกอ. จะออกเอกสารรับรองให้เช่นกรณีของมหาวิทยาลัยภาคกลางหลักสูตรได้รับการรับรองแล้ว เมื่อมีเอกสารทั้งสองชนิดแล้ว ถือได้ว่ามหาวิทยาลัยนั้นมีมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ จากนั้น สกอ. จึงส่งเรื่องให้ ก.พ. เพื่อรับรองเป็นลำดับต่อไปตามคำแนะนำของ สกอ.

สุดท้ายคำแนะนำสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ไม่ว่าจะเป็สถาบันของรัฐหรือเอกชนก็ตามให้ตรวจสอบว่าเป็นไปตามมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการหรือไม่ โดยขอเอกสารสำคัญสองชนิดได้แก่ (1) เอกสารแสดงการรับรองวิทยฐานะเปิดสอนปริญญาเอก และ (2) เอกสารแสดงการรับรองหลักสูตร เช่น หลักสูตรปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยภาคกลาง ถ้ามีเอกสารครบทั้งสองชนิดแสดงว่าสถาบันนั้นเปิดสอนถูกต้องตามกฎหมายแน่นอน

สำราญ บุญเจริญ, Ph.D (Higher Education)

อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอก สาขาการบริหารอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยภาคกลาง

